

1714

2014

Conferència commemorativa
de l'Onze de Setembre

El 1714 vist des del 2014

MOLT HONORABLE JOAN RIGOL

Dilluns 8 de setembre de 2014
Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona

Conferència commemorativa
de l'Onze de Setembre

El 1714 vist des del 2014

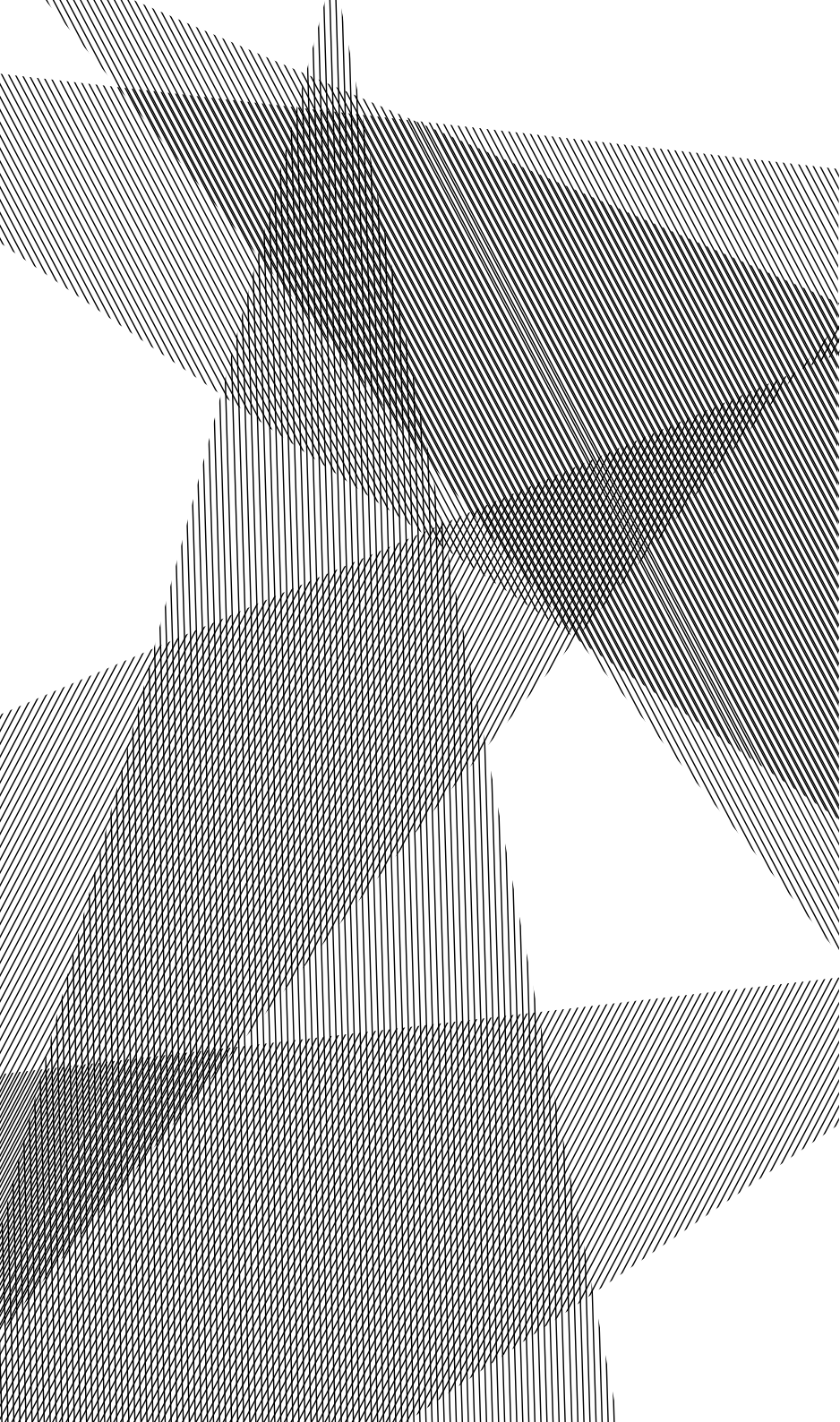
MOLT HONORABLE JOAN RIGOL

© del text, Joan Rigol

© de l'edició, Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona

Dipòsit legal: B.17808-2014

Dilluns 8 de setembre de 2014
Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona

Excel·lentíssim Senyor Alcalde de Barcelona, Il·lustríssims Senyors Regidors, digníssimes autoritats, senyores i senyors.

Tota història és història contemporània. La primera vegada que vaig llegir aquest aforisme fou en un escrit de Benedetto Croce sobre teoria i història de la historiografia. Per a aquest polític i intel·lectual liberal italià i alhora membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans, la història és una forma de conèixer el particular i també una forma de coneixement de dimensió conceptual-universal. No podem eludir, per captar el passat, el nostre arrelament en el present. No cal dir que la història com a tècnica té unes regles per a la recerca de l'objectivitat. Però tota aproximació als fets històrics comporta uns interrogants previs que sorgeixen del nostre present que vivim.

Per això, ara que ens proposem commemorar el tres-cents aniversari del 1714, ens cal relacionar-lo amb el nostre 2014. No celebrem aquest esdeveniment històric com un ritus que cal acomplir anyalment. El 1714 és una referència directa del nostre present. Tot i que han transcorregut tres-cents anys, les seves repercussions les vivim en el nostre avui. Per què la nostra memòria de l'entrada borbònica a la nostra ciutat de Barcelona ens és tan viva i permanentment actualitzada? Llegeixo al diari d'avui (*La Vanguardia*, 13 de juny de 2014) unes manifestacions del papa Francesc referint-se implícitament a Catalunya i a les seves aspiracions de sobirania: «La secessió d'una nació sense un antecedent d'unitat forçosa s'ha d'agafar amb moltes pinces i analitzar-la en tots els aspectes». Al meu entendre és un judici de prudència, però, en referir-se al nostre cas, els catalans no podem oblidar que la «unitat forçosa» del 1714 i del 1716 és vivent en la nostra consciència de catalanitat.

L'11 de setembre de 1714

Un il·lustre regidor d'aquest consistori, ja traspasat, el Sr. Josep M. Ainaud de Lasarte va fer un recull de documents històrics sobre la repressió en *El llibre negre de Catalunya* (Ed. La Campana, Barcelona, 1995). Com diu a la introducció: «Les Corts eren l'autèntica representació del poble català. Des de 1714 no foren convocades mai més. Catalunya, com a conseqüència de la Guerra de Successió a la Corona d'Espanya, fou sotmesa a un règim d'ocupació militar. Les seves institucions foren abolides; les seves banderes, cremades públicament; el seu dret públic, suprimit. La llengua catalana, fins llavors l'única oficial, fou postergada al simple àmbit familiar. La més alta autoritat a Catalunya era el capità general, una autoritat militar perquè el poble no oblidés que havia estat vençut i ocupat militarment pels vencedors. Aquest és el veritable origen de la incorporació de Catalunya a la Corona d'Espanya.»

Al llarg d'aquests tres-cents anys hi ha hagut moments àlgids de repressió, especialment en les dictadures de Primo de Rivera i del general Franco. I el llibre recopilació d'Ainaud de Lasarte demostra la permanent actitud dels governs centrals d'intentar ofegar els signes de la nostra identitat col·lectiva.

Com expliquen els historiadors Joaquim Albareda i Joan Esculies a *1714. La guerra de Successió* (Ed. Pòrtic, 2008), només es comprometen en la defensa de Barcelona «els sectors burgesos i populars, radicalitzats, amb un pes decisiu de la Coronela, la milícia dels gremis». Només Barcelona, Cardona i Mallorca eren sota control austriacista. Per què decidiren mantenir la resistència quan el virrei imperial Starhemberg els aconsellava rendir-se? Eren 10.000 homes

austriacistes contra 50.000 borbònics. Hi havia una petita esperança que la negociació entre britànics i francesos pogués oferir una sortida digna als catalans. I, d'altra banda, el precedent de la repressió a València feia veure que rendir-se significava la pràctica del *diezmo de horca*.

La Generalitat traspasà la responsabilitat política de la resistència al Consell de Cent de Barcelona amb la Coronela formada per gremis, com a milícia urbana, i amb el comandament militar màxim d'Antonio de Villarroel. Era una resistència heroica, numantina. Cito textualment: «L'11 de setembre la lluita va ser especialment intensa al quarter de Mar, en un cos a cos, als carrers i a les cases properes a la muralla. El baluard de Sant Pere va ser reconquerit onze vegades pels resistents. El conseller Casanova va caure ferit i va cedir la bandera de santa Eulàlia, la patrona de la ciutat, a Joan de Lanuza. El comandant Villarroel, també ferit, decidí capitular a les dues del migdia. El nombre de baixes, incloent-hi la població civil, entre morts i ferits, va ser de 7.000, mentre que els ocupants van perdre més de 10.000 homes.»

L'entrada borbònica a Barcelona tenia un sentit prou clar: cremaren banderes, estendards, les robes dels consellers del Consell de Cent. Entre 25.000 i 30.000 persones s'exiliaren; es confiscaren béns, s'anul·laren títols, es demoliren castells i cases fortes.

El 1716 es promulgaren els decrets de Nova Planta: ordenament jurídic de matriu castellana, preeminència dels militars per sobre dels civils, el capità general com a autoritat última, els regidors per nomenament reial, contribució fiscal especialment onerosa —fonamentalment per mantenir l'exèrcit—; però es va mantenir la vigència del dret civil propi. Catalunya, així, esdevingué província d'Espanya.

Celebrar l'11 de setembre no és la commemoració d'una derrota, sinó l'afirmació dels catalans de no acceptar-la d'una manera definitiva. L'11 de setembre és la reivindicació de la nostra condició —segons que es veu, anticonstitucional avui dia— de Catalunya com a subjecte polític.

Més enllà del 1714

Hi ha una línia de fidelitat al llarg de la nostra història que ens arriba fins avui. Faré una brevíssima referència a documents significatius que posen en relleu aquesta fidelitat.

Cito Ainaud de Lasarte, Decret de dissolució de la Generalitat de Catalunya dictat per José Patiño, president de la Real Junta Superior de Justicia y Gobierno, 16 de setembre de 1714:

«Habiendo cesado por la entrada de las armas del Rey N. S. (Q. D. G.) en esta ciudad y plaza, la representación de la Diputación y Generalidad de Cataluña el Excmo. Sr. Mariscal Duque de Berwick y Liria me ha encargado que ordene y mande a los diputados y oidores de cuentas del General de Cataluña, que arrimen todas las insignias, cesen totalmente, así ellos como sus subalternos, en el ejercicio de sus cargos, empleos y oficios, y entreguen las llaves, libros y todo lo demás concerniente a dicha casa de la Diputación y sus dependencias...»

I, per exemple, la Real Orden de 6 de junio para levantar la Ciudadela de Barcelona:

«...Y siendo tan poco seguro el pueblo de Barcelona y de toda Cataluña, convendrá prevenir que los soldados que

trabajaren vayan al trabajo con las armas, y asimismo, que en la vecindad de la obra tengan una buena guardia de caballería...»

L'esmentat José Patiño constata el 1715 que els catalans «son apasionados a su patria, con tal exceso que les hace trastornar el uso de la razón, y solamente hablan en su lengua nativa».

I, referit a la llengua, val la pena resaltar la «Instrucción secreta» que el fiscal del Consejo de Castilla Don José Rodrigo Villalpando, transmeté als corregidors del Principat de Catalunya el 29 de gener de 1716:

«...pero como a cada Nación parece que señaló la Naturaleza su idioma particular, tiene en esto mucho que vencer el arte y se necesita de algún tiempo para lograrlo, y más cuando el genio de la Nación como el de los Catalanes es tenaz, altivo y amante de las cosas de su País, y por esto parece conveniente dar sobre esto instrucciones y providencias muy templadas y disimuladas, de manera que se consiga el efecto sin que se note el cuidado...»

És curiosa la disposició del provincial dels escolapis de Mataró l'any 1755 instant que els mateixos escolapis «entre sí hablen en castellano y a todos mandamos hablen entre sí y con los demás, o en latín o en castellano, so pena de pan y agua por cada vez que tuviesen con los nuestros conversación tirada en catalán».

Ja a mitjan segle XIX, el 1851, el general Prim s'adreça al Congrés dels Diputats: «Los catalanes son altivos, belicosos y de esforzado corazón; pues palo y hierro a los catalanes, decís vosotros». I en una intervenció seva del 1851: «¿Son

los catalanes españoles? Pues devolvedles las garantías que les habéis arrebatado, garantías que son suyas, que tienen derecho a usar de ellas porque las han conquistado con su sangre; igualadlos a los demás españoles, levantad allá vuestros reales, dejadlos, que para nada os necesitan...»

La Llei Moyano del 1857 fa que el català sigui expulsat de l'escola pública: «La Gramática y Ortografía de la Academia Española serán texto obligatorio y único para estas materias en la enseñanza pública.»

Ja en el segle xx, el 1901, els senyors José Martos O'Neale i Julio Amado en el seu llibre *Peligro nacional. Estudios e impresiones sobre el catalanismo* (Madrid 1901, p. 183-186) aconsellen la «Incompatibilidad de los catalanes, durante el paso de tiempo que el Gobierno estime conveniente, para ejercer cargos oficiales al servicio del Estado en Cataluña». Fan extensiu aquest consell també als bisbes de Catalunya.

I a la revista *Ejército y Armada*, el 1906: «Hay que castellanizar a Cataluña... Hay que pensar en español, hablar en español y conducirse como español, y esto de grado o por fuerza». Propugnen que els catalans a l'exèrcit siguin destinats fora de Catalunya: «De brusco, insubordinado, soez y grosero como es en general, el catalán se volverá amable, transigente con las ideas de los demás y educado.»

Francesc Cambó en les seves *Meditacions* (Ed. Alpha, Barcelona, 1982, p. 109), l'any 1936 parla de l'hostilitat contra Catalunya: «A l'Espanya blanca, l'hostilitat contra Catalunya no minva i fa preveure que el triomf establirà una situació poc envejable: pitjor, potser que la que es creà després de 1714». També l'any 1936, Gonzalo Queipo de Llano a través de Radio Sevilla profetitza: «Transformaremos Ma-

drid en un vergel, Bilbao en una gran fàbrica y Barcelona en un inmenso solar». I Ricardo Alonso Vega, tinent coronel de la Legión: «A los otros, a los del “hecho diferencial” nuestra notificación de que han sido vencidos por la fuerza de las armas, y de que si quieren ser hermanos de los demás españoles les impondremos la ley del vencedor, porque nosotros, los combatientes, al terminar la guerra en Cataluña, damos también por terminados y para siempre los hechos diferenciales» (setmanari *Arriba España*, Olot, 12 de febrer de 1939).

Ja molt més cap aquí, per posar un exemple d'aquesta continuada repressió, del 1971: en l'interrogatori que la policia sotmet a Jordi Carbonell, que reivindica el seu dret a parlar català, el jutge ho considera un delictes contra la «seguridad del Estado» i ordena que el traslladin a la Model per la seva obstinació a parlar català; el porten a una cel·la de càstig i l'envien a la sala de psiquiatria de la infermeria.

I encara més a prop, el 1981: «La mayoría de los emigrantes castellano-leoneses no son felices en Cataluña» (J. Martínez Carrión, *El Diario de León*, 26 de maig de 1981).

No pretenc altra cosa que recordar que des del 1714 hi ha hagut una línia permanent de no comprensió de la realitat integral de Catalunya.

En aquest sentit, seria tergiversar la meua intenció fer-me dir que tot espanyol participa d'aquesta catalanofòbia. Ni de bon tros. Tinc exemples ben propers a mi mateix que abonen el sentit d'acceptació i de comprensió del fet català. I aquesta experiència personal em fa veure que aquest sentiment d'acceptació positiu és majoritari en el conjunt de la realitat espanyola. Però cal ser conscient que la visió negativa envers la catalanitat ha estat una constant, que ve ja del 1714.

Torno a repetir: la imatge negativa que donen dels catalans a Espanya és fruit d'una minoria. I seria totalment injust i esbiaixat no recordar que en l'adveniment de la democràcia Catalunya, a través del seu Estatut d'autonomia, ha obtingut el seu reconeixement institucional. Cal ser agraïts a tots els qui van treballar en aquesta línia de reconeixement. Però cal estar amatent a una minoria sorollosa que treballa incessantment en l'anticatalanisme com a necessari per reafirmar la seva visió de la unitat d'Espanya.

Però, com ha estat possible que el poble català hagi mantingut aquesta fidelitat a la seva realitat col·lectiva, a la seva consciència de poble? Per què encara hi som?

Fidelitat del poble

Jo no sóc historiador. Però sóc un apassionat lector de la història del meu país. Sense institucions polítiques que ens emparessin, sense lideratges, sense cap política cultural específica —tot al contrari—, Catalunya va ser mantinguda viva només pel nostre poble per allò que sap fer un poble: treballar, capacitat emprenedora, reclam de justícia i cultura.

Josep Fontana, al volum cinquè de la *Història de Catalunya*, dirigida per Pierre Vilar, transcriu una visió del nostre país del 1801 recollida per Jovellanos, quan el travessa cap a l'exili i la reclusió al castell de Bellver a Mallorca. En el seu *Diario décimo*, parlant de l'agricultura catalana del moment, diu: «El cultivo, siempre diligente, y tal, que espanta más que admira, no sólo por su extensión, porque se puede decir con verdad que no se ve un palmo de tierra holgando, sino también por su perfección. ¡Que bien está

labrada la tierra, arada, cavada, desterronada...! ¡Cuánto nos sorprende ver las cepas trepando desde la falda hasta la cumbre de los cerros más pendientes...!».

D'aquesta vinya, diu Fontana, se'n feien vi i aiguardent que serien objecte d'un comerç molt actiu.

Aquest comerç i l'augment de la producció agrària porten a una acumulació de capitals que serà l'origen de la primera industrialització de Catalunya. Aquest canvi de mentalitat, d'obertura a una economia moderna, configura una realitat diferencial del nostre país: de l'estricta producció per subsistir a la de produir excedents, i a la generalització del mercat com a articulació econòmica.

La industrialització de l'economia catalana hagué de superar dificultats significatives. No tenien ni carbó ni ferro, i malgrat això bastiren els industrials catalans de la primera meitat dels vuit-cents un edifici sòlid, fonamentat especialment en el tèxtil, com explica Vicens Vives a *Industrials i Polítics del segle XIX*. No és que la naturalesa es mostrés generosa per a les bases d'una industrialització potent. Fou fonamentalment el coratge emprenedor de la nostra gent la que ens va fer partícips d'un progrés tècnic i econòmic homologable a l'Europa del nord d'aleshores.

I també va ser la gent la que va salvar la llengua i la que va dinamitzar el nostre moviment cultural. La Renaixença fou possible per la trobada de persones sorgides del nostre poble: mossèn Cinto i la recuperació literària i poètica de la nostra llengua; Joan Maragall i l'orientació europea de la nostra recepció del romanticisme alemany; els nostres pintors parisencs; els arquitectes del modernisme, i els nostres músics alineats al corrent nacionalista. I, alhora, una societat industrialitzada sense lleis laborals és una societat que

reclama justícia social, tal com s'esdevingué a Catalunya, on aquesta radicalització fou un fet prou significatiu que configuraria també el nostre perfil col·lectiu.

Treball, empenedoria, cultura, justícia, són elements fonamentals que determinen els valors específics del nostre ser col·lectiu. I és això el que ens ha mantingut la nostra consciència de catalanitat al llarg d'aquests tres-cents anys. No és, fonamentalment, una nostàlgia del passat imaginat com a gloriós. Són valors de convivència i de construcció, el llegat de la nostra història. I només és des d'aquesta força dels nostres avantpassats, des de la societat civil, que Catalunya s'ha aguantat al llarg de la seva història.

És per això que la nostra història ens porta a ser permanentment autocrítics en referència a la nostra realitat present. La nostra història és, al meu entendre, una apel·lació a renovar i a revitalitzar la nostra convivència col·lectiva. La nostra vida política, si no es redueix a la lluita partidista per mantenir o guanyar el poder, s'ha de fonamentar a compartir aquest llegat, que és gruix constructiu de la convivència amb tots els nostres conciutadans. El projecte de futur del nostre país comporta el màxim de transversalitat política. Són els nostres valors col·lectius, que hem de cultivar des de l'autocrítica.

El dret a decidir

Després de l'amarga experiència de la sentència del Tribunal Constitucional espanyol envers l'Estatut d'autonomia referendat pel poble català, aquest ha fet aflorar el sentiment i les conviccions de catalanitat, i ho ha expressat clarament en la manifestació de l'11 de setembre de 2012 i en la via catalana del 2013. Han estat unes manifestacions que han palesat la pluralitat de la nostra societat. Si els valors que ens uneixen són convivencials, la nostra manifestació pública és, ha de ser, cívica, positiva, dialogant, tal com volem bastir la convivència en el futur de Catalunya.

Per això el poble català, d'una manera molt majoritària, ha pactat reclamar conjuntament l'exercici del dret que com a nació tenim de reclamar el nostre dret a decidir.

El Pacte Nacional pel Dret a Decidir agrupa cinc formacions polítiques, que signifiquen una bona majoria del Parlament català. Alhora, uneix la pluralitat d'institucions públiques i de la societat civil catalana. Vull esmentar l'adhesió de l'Ajuntament de Barcelona a aquest pacte, així com la d'institucions municipals, sindicats, patronals, cíviques, del tercer sector econòmic, del món agrari, culturals i professionals.

Maurici Serrahima, en la foscor de la repressió franquista de l'any 1942 (*Mentrestant*, RBA, 2014), escrivia sobre Catalunya: «Aquest futur desconegut serà allò que serà, però serà almenys, en gran part, la nostra obra. I per realitzar-ho hem de comptar amb allò que som, però també amb allò que voldríem ser. Hem d'aprofitar els guanys com a força, i les pèrdues com a lliçó. Hem de comptar amb la nostra vitalitat real i permanent, però per utilitzar-la i fer-la créixer hem de veure clar fins on arriba. El que som i el que volem ser ha de

marcar el treball de la nostra generació en aquest moment històric, en aquesta cruïlla en què es troba el nostre país».

Som nació, i després de tres-cents anys de defensar-ho, potser no caldria haver-ho de demostrar a tercers. El Parlament de Catalunya ho ratificà recentment de manera solemne. I sobre aquesta base es va aprovar el Manifest del Pacte, obert a tothom, votant el que votin a l'hora de la consulta. És un pacte obert al «sí» i al «no». El dret a decidir es reclama no des d'un posicionament únic respecte al futur institucional català, sinó des de la responsabilitat cívica que tot ciutadà té —pensi el que pensi— en referència al nostre futur. El Manifest ho expressa ben clarament.

Tots, sigui quin sigui el nostre posicionament, des de la democràcia cerquem les millors condicions per a la millora de la vida individual i col·lectiva dels catalans. Donem preferència a l'atenció als més febles perquè és amb aquest esperit de solidaritat que cohesionem millor la nostra societat. Volem aprofundir en l'estat del benestar, en la solidaritat intergeneracional, en l'equilibri territorial, en el desenvolupament sostenible i en l'impuls d'activitats de responsabilitat empresarial. Volem un país d'un alt nivell educatiu i de cultura personal i col·lectiva, de defensa de la nostra llengua i de respecte i suport a les diverses aportacions culturals i del pluralisme lingüístic que es reflecteix en la nostra societat.

Volem exercir el dret que tenim de decidir tot enfortint la cohesió de tota la societat catalana, en el marc de llibertat, justícia i igualtat, tal com proclama l'Estatut actual. I per això volem ajudar a difondre entre tots els catalans la conscienciació envers el nostre poble amb civisme, diàleg i respecte a totes les diverses opcions democràtiques pacífiques pròpies de la dignitat humana.

Adherir-se al Pacte Nacional pel Dret a Decidir és integrar-se en un moviment de reforçament del civisme actiu propi de la democràcia. Aquest és l'eix vertebrador de l'acord del Pacte en el marc del pluralisme, ben viu en el conjunt de la nostra societat. Si durant segles ha estat la gent que ha mantingut creativament el perfil de la nostra identitat col·lectiva, avui, el 2014, ho defensem amb l'única força essencial del poble català: la seva gent.

Per això també l'11 de setembre de 2014, tres-cents anys després del 1714, tornarem a manifestar amb força pacífica, tant davant d'Espanya com de tot el món, la nostra voluntat de decidir. Com em digué un assistent a un acte públic del Pacte: «Mi padre vino de Sevilla porque vió que el futuro de su familiar estaba en Cataluña. Mi hija tiene que buscar su trabajo fuera de Cataluña. Yo quiero luchar para que el futuro de mi hija esté en Cataluña».

Tots portem dins nostre una vivència personal de l'11 de setembre de 1714 que traspasa el cicle de tres-cents anys molt més enllà del que permet el cicle vital, ja que en néixer nosaltres no comença el nostre món, sinó que rebem una herència: família, llengua, poble, comunitat... També tots nosaltres portem dins nostre la capacitat de poder deixar un rastre que pervisqui més enllà de la nostra mort; és la vida dels nostres fills i néts, i de les futures generacions. Per a ells treballem per una Catalunya reconeguda i respectada, per un país aglutinat al voltant dels valors convivals de solidaritat, de responsabilitat i d'actituds democràtiques. Capacitat de rebre el millor de l'herència i capacitat de deixar petjada en el món on vivim és el fonament de la nostra dignitat de persones, del potencial del nostre esperit.

En aquest sentit, tota història és història contemporània; és la vivència personal nostra que ens solidaritza amb generacions anteriors i ens vincula a la responsabilitat envers les generacions que ens succeeixen. És des d'aquesta dignitat que reclamem per als catalans poder construir institucions polítiques pròpies que ens permetin fer una comunitat humana digna per a tots els seus conciutadans.

Regeneració política i cívica

Per assolir aquest gran propòsit col·lectiu, ens és necessària una regeneració política. El procés en el qual estem implicats necessita, d'una banda, l'impuls decidit de la societat civil. Però si no hi hagués l'assumpció del projecte per part del món polític, aquest seria absolutament inviable. Cal un lligam de confiança renovat entre societat i política. El Pacte Nacional pel Dret a Decidir és l'expressió d'aquesta voluntat de complementació mútua. Ni el món polític no pot obviar el dinamisme de la societat civil amb les seves mobilitzacions, ni la societat civil no pot substituir o envair el camp propi de la institucionalització política. És necessària una sintonia total en els objectius nacionals, però cal que cadascú executi el paper inherent a la seva responsabilitat i legitimitat democràtica.

Tota regeneració política s'ha de plantejar el paper instrumental dels partits polítics. D'una banda, han de ser vertebradors del pluralisme en el pensament i l'opinió pública, i, de l'altra, han de ser escola de participació en la vida pública. No han d'esdevenir una organització purament piramidal que quedi exclusivament centrada en l'objectiu de guanyar les eleccions. Les institucions públiques no són del partit que guanya; són del poble, i d'ell reben el mandat de

governar-les provisionalment fins a les properes eleccions. Els partits han de supeditar els seus objectius tàctics o estratègics als objectius propis de la institució. Ni governar com a trinxera d'interessos del propi partit, ni estar a l'oposició pel simple fet d'erosionar el govern. L'adversari d'un partit polític no és el partit competidor, sinó tot aquell que erosiona el bé comú en funció d'interessos particulars.

Les eleccions es guanyen cada quatre o cinc anys. Però la credibilitat moral del polític es guanya cada dia. I, a l'hora d'assumir els problemes de la gent, no es pot parapetar en la complexitat de l'administració pública ni en la distància que genera el protocol. El polític s'ha d'emportar a casa seva els problemes i les alegries del seu poble. I no n'ha de fer demagògia sinó tenir el coratge de fer-ne propostes polítiques, intermediant entre les necessitats de les persones i les prioritats marcades pel bé comú. El polític ha de tenir la suficient credibilitat moral per reclamar els deures cívics de tot ciutadà i no quedar reduït només a dispensar drets, com si depenguessin d'ell d'una manera messiànica, a l'hora de relacionar-se amb el seu poble.

Catalunya, al meu entendre, necessita constatar aquest regeneracionisme polític inherent a les aspiracions institucionals del nostre poble. Perquè ens és imprescindible aquesta osmosi no confusionària sinó responsable entre la força de la nostra societat i l'empenta i moralitat dels nostres polítics. I aquí entenc per moralitat no només no haver-hi corrupció, sinó tenir el sentit institucional de l'exercici de la política.

Però, d'altra banda, ens cal bandejar les actituds acomodaticies de part de la nostra societat, provinents del simple objectiu de «viure bé jo», al marge de l'entorn humà

on es viu. Tots portem entre mans un tros de Catalunya; aquesta responsabilitat s'exerceix en el camp educatiu, cultural, cívic, professional, etc. El model que ha d'imperar en les pautes de la nostra societat és el del responsable, l'emprenedor, el solidari, el creatiu; el que troba sentit a la seva vida en desenvolupar aquella responsabilitat que la mateixa vida li ha encarregat com a missió personal a aportar al conjunt de la nostra societat. Llibertat no vol dir no tenir cap obligació ni fer el que es vulgui; vol dir exercir les pròpies responsabilitats assumides des de la creativitat pròpia. Aquesta llibertat individual és l'aportació a la llibertat col·lectiva. Quan els catalans diem que volem ser un poble lliure també estem dient que entenem la llibertat com a creativitat responsable davant el nostre entorn immediat.

L'11 de setembre de 2014 és també una crida a exercir la nostra humanitat; és una crida a l'aportació personal a la construcció d'una Catalunya més humana. Alliberar Catalunya és també actualitzar el nostre sentit de llibertat personal. I no perdre de vista que humanitzar la nostra convivència és fer-ho amb visió universal, és contribuir a la fraternitat humana del tot el món. Catalunya no és un projecte endogàmic.

Necessitem com el pa que mengem tenir una dimensió universal de la política. L'economia està plenament globalitzada. Els nostres problemes econòmics actuals estan íntimament relacionats amb factors propis de la globalització econòmica. Però la política, la que ha de cercar el bé comú de la humanitat, està fragmentada en interessos d'Estat. Mana avui l'economia global neoliberal sense el constreyniment d'una política global. La política del bé comú ha abdicat davant el poder econòmic. Per això necessitem una

Catalunya centrada en la capacitat emprenedora dels seus ciutadans en tots els àmbits de la vida fonamentada en la responsabilitat social i cívica, que faci del nostre país un indret d'èxit econòmic en el marc dels valors solidaris propis d'una comunitat humana i humanitzada.

Per això el dret a decidir és una fita política i institucional de Catalunya. Però és també el compromís que assumeix la societat catalana d'aglutinar el seu pluralisme polític, ideològic, cultural, social i cívic al voltant de les actituds de regeneracionisme polític i de reconstrucció social. Hem d'assolir l'horitzó d'una Catalunya autoresponsable políticament del seu futur, i alhora hem de donar el sentit últim de la nostra convivència.

Complicitat, i no confusió, entre la societat civil i la política és la força de la nostra nació. La història ens ho confirma. Per això la nostra identitat col·lectiva es defineix avui per aquests valors convivencials; per la solidaritat entre tots els catalans fonamentada en l'autoresponsabilitat cívica i per una política regenerada pel pluralisme democràtic en la definició i concreció del bé comú per sobre de les tàctiques partidistes. Aquesta cohesió social s'ha de manifestar prioritàriament en l'atenció als més febles, en l'actitud d'acollida de tothom qui conviu amb nosaltres i en la facilitat d'integrar-se a aquests valors convivencials.

L'11 de setembre d'aquest 2014 respon a la fidelitat, resistència i creativitat del poble català, que, amb defectes com tothom, ha aguantat l'investida del 1714. En circumstàncies diferents també avui desitgem una Catalunya amb plena capacitat de decidir el seu futur en el marc d'una democràcia consolidada, d'una convivència que ens enriqueixi a tots i d'una cultura de la catalanitat que ens uneixi a tots

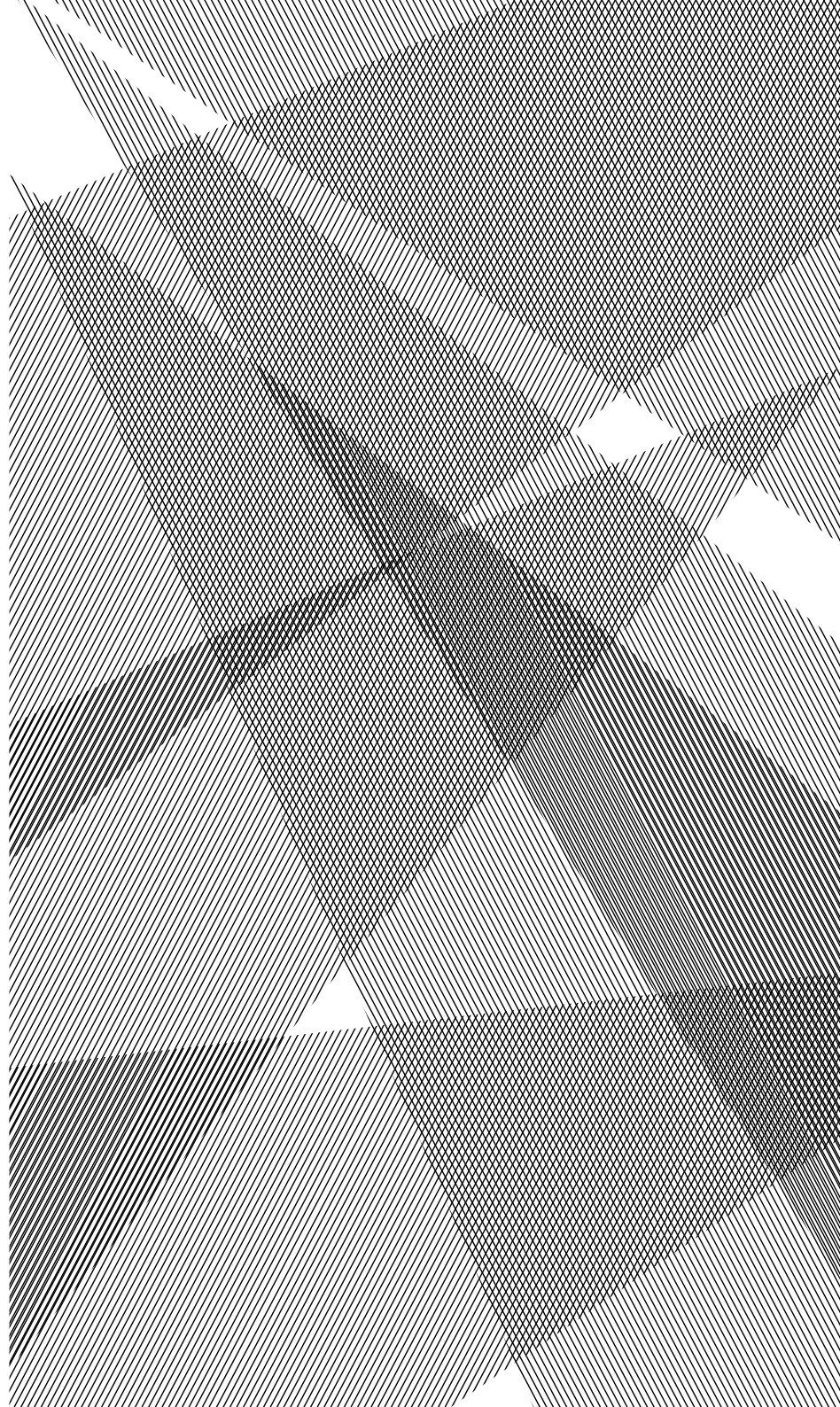
en la defensa dels valors propis d'una comunitat solidària i emprenedora. I alhora amb una política ben propera al nostre poble i compromesa amb el bé comú de Catalunya i del món.

Barcelona

Barcelona, la nostra ciutat i la nostra capital, que tant va lluitar el 1714 per la nostra dignitat nacional, també avui, el 2014, s'ha compromès activament amb el Pacte Nacional pel Dret a Decidir com a signe del seu compromís amb la democràcia i amb els aspiracions del nostre poble. També així reconeixem i agraïm la seva capitalitat de Catalunya.

Moltes gràcies.

Joan Rigol

1714 X 2014

Ajuntament
de Barcelona